

מדען שחקר את גורמי האושר בחיי המשכחה

שערי דורית בדר = אילו

קר התרשם מיכולתה בלימודים ומכונותיה הרציניות. הדבר בלט במיוחד, מכיון שמקצוע זה משמש עיסוק שבאופנה לצעירי רות רבות המעוניינות בתואר המצלצל. לא עבר זמן רב והמרצה בחר בתלמידתו המצטיינת כעוזרת מדעית למחקריו. אין בכך שום דבר יוצא דופן, שכן כל פרופסור באוניברסיטה זקוק לעוזרים, והוא בוחר אותם מבין תלמידיו המצטיינים. אלא שי במיקרה זה נוצר משהו עמוק יותר. היהסם התבטאו אפילו בהרצאות הכלליות, כאשר מכל הסטודנטים היתה עוזרתו של המרצה הפעילה ביותר. לא פעם נראה היה כאילו ניהל הדוקטור סימפוזיון

א ידו הייתה רזוקה, האם הייתה רוצה להתחתן עם אשתו? האם אתה מרוצה מנשואיך? אלה הן שתיים מן השאלות שהציג הדוקטור אוריאל פואה ל-300 זוגות ירושלים, כאשר ערך את מחקרו על חיי ה' משפחה הישראלית. הדוקטור המתבגר (45) למדעי החברה ביקש לקבוע בצורה זו מה הם התנאים לקיום חיי אושר בנשואין. ה' ד"ר זכה מיד לכינוי ד"ר קינסי הישראלי (העולם הזה 1233) ועורר עניין לא רק בישראל. אולם גם בשיא ההתעניינות נשאר מחבר הד"ר עומד על מישור אקדמי נישא. עתה

נשיא אוניברסיטת בראיילן, יוסף לוקשטיין הממושקף, והמנהל הכללי טוביה בראיילן. שני אנשים אלה איפשרו בהגנתם על עמדות המפלגה, את הדחתו של איש המדע ד"ר אוריאל פואה, תוך התערבות גסה בחייו הפרטיים.

המדיחים

מדעי מיוחד עם העוזרת, במסגרת ההרצאה הכללית. כמו בכל חברה סגורה לא יכלו קשרים אלה שלא לעורר תשומת לב. מה עוד שד"ר פואה והסטודנטית נראו בצחצח גס שלא בשעות העבודה המשותפות שלהם. הם נראו אוכלים יחד בחדר האוכל של האוניברסיטה, ובשעות הפנאי שבין ההרצאות שוחחו ביניהם.

★ ★ ★

יחסים אישיים

תופעה זו היא חלק מקובל מחיי כל אוניברסיטה בעולם. ביחוד כך הדבר, בחוגים ללימוד פסיכולוגיה. כי במקצוע זה נודעת חשיבות רבה לאישיות המרצה. השפעתו אינה כל כך מדעית יבשה, ואין היא מוגבלת להנחלת ידע מוגדר. יותר משהוא שואף להקנות תורה, שואף המרצה לפסיכולוגיה לגבש אישיות מחנכת ומעוררת אמון בתלמידיו. על כן עולים לא פעם היחסים בין מרצה לסטודנט — ובעיקר סטודנטית — למישור אישי אינטימי. אוניברסיטת בראיילן עצמה התנסתה ב' תופעה זו, עוד לפני שהתמנה ד"ר פואה למרצה, לפני שנתיים. גם אז נרקמו יחסים הדוקים בין ראש המחלקה לפסיכולוגיה לבין כמה מתלמידותיו.

הרכב התלמידים והסגל האקדמי של בראיילן נתנו ליחסים אלה צביון ומשמעות משלהם. כל אוניברסיטת בראיילן הינה מורסד דתי מובהק. אמנם לא כל 611 הסטודנטים הלומדים שם באו מתוך היות דתי, או הינם דתיים במיוחד. אולם הסטודנטים הדתיים הם המעצבים או אורח החיים והמחשבה במקום. על פי אורח מחשבה זה, חשודה מלכת

נאים שביקשו פרסים אישיים ממנו, מצאו לפניהם אדם שסלד מפייסות אישיות ררעשת. מן הרגע הראשון הסתייג מכל הודות אישיות עם הד"ר, הטעים כי שייכותו למחקר היתה אקדמית בלבד. הוא ניתח ובדק את הצדדים החברתיים והאינטימיים של חיי המשפחה באותה קרירות מדעית בה היה ביאולוג מנתח צפרדע במעבדתו. איש מאלה שקראו את תוצאות מחקרו או ראינו אותו אודותיו לא העלה על דעתו, כמה נושא זה — חיי המשפחה המ' אושרים — קרוב וכואב לדוקטור פואה. מאחורי החזית האקדמית של הגבר ה' מוצק, בעל ההופעה הנעימה והאלגנטית, התחוללה אותה עת תמורה נפשית עזה. מכיון שהיה זה עניין אישי מובהק, לא התערב בו איש מן החוק. עולמו הנפשי והמשפחתי של המרצה לפסיכולוגיה שימור שית זכה למעטה הכבוד היאה לו. אלא שיחס הכבוד לא נועד להאריך ימים. חייו הפרטיים של הדוקטור הוצאו ביד גסה מתחום הפרט ונהפכו לפרשה בעלת מש' מעות ציבורית וחינוכית. כתוצאה מכך חדל להיות מרצה ותוכניתיו המדעיות לעתיד הקרוב שובשו.

★ ★ ★

המרצה בוחר עוזרת

הפרשה החלה נרקמת באולם ה' הרצאות של אוניברסיטת בראיילן. בין הסטודנטים שהשתתפו באופן קבוע בהרצאות ד"ר פואה על הפסיכולוגיה היתה סטודנטית שבלטה בהופעתה הנאה וברצינות אשר בה התייחסה ללימודיה. היא היתה נשואה לקצין צבא, וגרה בתל-אביב. תכונותיה לא נעלמו מעיני המרצה. בעיני

במדניה

יחסים מרחביים

רדיפות במארוקו

כל נער בישראל יודע כי יהודי מארוקו נרדפים עד צחאר. כי כך הוא קורא מזה שנים בעתונות.

כל נער בישראל יודע כי ערביי ישראל נהנים מחופש ומשחיון, פרט לכמה הגבלות שהיה צורך, למרבה הצער, להטיל עליהם מטעמי בטחון. גם זה כתוב בעתונים.

רק קוראים קפדניים שמו השבוע לב לידיעה קטנה, שהופיעה בצינעה בכמה עתונים ישראלים, במארוקו נמנה יהודי לתפקיד מנהל משרד הבטחון.

אילו הציץ מישהו בישראל למנות ערבי ליורשו של שמעון פרס, היו כולאים אותו בבית חולים לחולי נפש.

סטודנטים

חופשה ברוא

ועידת הסטודנטים הבינלאומית לענייני עיתונות מסילה על נציג התאחדות הסטודנטים הבינלאומית לחקור את מצב חופש העתונות של הסטודנטים באיסלנד, דרום אפריקה, מזרח גרמניה, ציילון, הונגריה, פורטוגל, ספרד, פלנדריה, ישראל וצרפת (תוך הקדשת שימת לב מיוחדת לחופש הביטוי של האפריקאים בארץ זו). פסקה זו, הכלולה בהחלטות הועידה שהתכנסה החודש ברוא, הפתיעה יותר מכל דווקא את הנציגים הישראלים שנסעו במיוחד מהארץ לאותה ועידה. היא הפתיעה אותם מאחר ולא היו כלל באולם, שעה שהצביעו על החלטה זו — היחידה הנוגעת לישראל.

נציגים עסקיים. הנסיעה לוועידות בינלאומיות הפכה זה מכבר לספורט לאומי של העסקנים והעסקנים בדרך בישראל. זוהי הודמנות נוחה לבלות חופ' שה נאה בחו"ל — על חשבון מישהו אחר. התיורן הקבוע לנסיעות אלה: הצורך למנוע קבלת החלטות אנטי-ישראליות. מבחינה זו קיים שיתוף-פעולה מושלם עם העסקנים הערביים המנצלים תירוצי הפוך: למנוע קבלת החלטות אנטי-ערביות.

בזמן חופשת הקיץ נסעו השנה גם שני נציגי התאחדות הסטודנטים בישראל ל' ועידה זו, שטיפלה בין השאר בחופשי הביטוי של הסטודנט.

אך שני הנציגים גם יחד — שלמה רוזנר, עורך פי האתון, בטאון הסטודנטים הירושלמיים ודן ביתן, מזכיר סניף הסטודנטים הירושלמיים — היו עסקנים, לדבריהם, בסידורים בקונסוליה הישראלית ברומא. שניהם עשו זאת דווקא בשעה בה קם נציג הסטודנטים הפלסטיניים והציע לכלול גם את ישראל ברשימת עשר המדינות הנודעות בחוסר חופש-עתונות בהן. מאחר שלא היה כל נציג ישראלי בי אולם, התקבלה ישראל לחברה ההגונה של דרום אפריקה, ספרד, פורטוגל והונגריה, בהסכמתם הכללית של כל הנוכחים.

היה זה נצחון גדול לערבים, כי נתקבל הרושם שישראל היא מדינה דיקטטורית, ללא חופש, בעוד שבמדינות הערביות הדמוקרטיות, קיים חופש-עתונות מלא. כמעט שני-שלישים. כאשר הגיעו הנציגים הישראליים לאחר זמן לאולם נוכחו להפתעתם לדעת, שההחלטה החשובה ביותר לישראל כבר נתקבלה. השניים לא שמו לב בתחילה לחומרת ההחלטה ואף הודיעו שאינם מתנגדים לעריכת הבדיקה בישראל, מאחר שהם גאים ובטוחים בחופש העתונות הישראלי.

רק למחרת היום הרגישו השניים בעוצמתה התעמולתית הרבה של ההחלטה, ודרשו להוציא את ישראל מרשימת המדינות המבוקרות.

אלא שהדבר בא מאוחר מדי. נציגי הסטודנטים, שהיירו לדבר בימי הועידה הראשונים, לא רצו להמשיך את הועידה אחרי המועד. הם סירבו להיכנס לויכוח שהיה גורר את הועידה לערעורים ללא הגבלה. אך בלחץ כמה משלחות — (כמו ההודית ויוגוסלבית) — הוחלט להצביע פעם נוספת על הכללת או אי-הכללת ישראל ברשימה. הפעם הוחלט שהשם יוצא מהרשימה רק אם תשיג ההצעה שני-שלישים מקולות המשתתפים בוועידה.

בעד אי-הכללת ישראל ברשימה הצביעו 17 משלחות, בעד הכללתה חמש. ארבעה אירגונים הודיעו על לימודיהם לישראל חסר היה קול אחד לביטול ההחלטה.

עולה בטיב

עולה בטעם

עולה על כולו

סייגוריות מודרניות

20 סיגוריות

37 אגורות

סיילון